

Posudek oponenta

HAUEROVÁ, Linda. *Průniky ekologického aktivismu a spirituality – případová studie*. Bakalářská práce. Praha: PedF UK, katedra psychologie, 2023. – 82 s.

Předloženou práci nedokážu moc chválit. Téma samotné by mě celkem zajímalo, ale jeho realizace mě poměrně zklamala.

Začíná to už názvem. Proč „případová studie“? To by byla třeba reakce ekologů na otravu Bečvy. Asi se tady myslí „případem“, že respondenti jsou členové jedné organizace, Univerzity za klima.

Už dlouho jsem neviděl text s podobným množstvím překlepů a pravopisných chyb. Autorka je v poděkování vděčna někomu, kdo provedl „částečnou korekturu“. Ale vždyť si lze i zapnout automatickou kontrolu pravopisu! Nejraději bych studentce nabídl východisko, omluvu v „dysortografii“ (místo ledabylosti a pohrdání akademií), ale to bych byl patrně kritizován za stigmatizaci až traumatizaci.

Do jednoho druhu chyb se autorka uvádí sama svou volbou zavádět střední rod (genderově neutrální), čímž tvoří neologismy či kvázi-neologismy (autorstvo, respondentstvo; to poslední jí ovšem dělá potíž kvůli kumulaci 5 souhlásek napsat správně), a místo příznání rodu připojovat u sloves *x*. Vybírám zcela namátkou (s. 73): *Jedna respondentka uvádí, že jí /jí!! výrazně ovlivnil křesťanský skautský oddíl, ve kterém se učilx přírodu pozorovat...*, takže víme dávno, že jde o ženu, a nelze to dodatečně zamlžit v „učilx“. Nebo šlo o zamýšlený plurál, a nechtěla napsat „učili“ ani „učily“? S. 74: *nikdo nezačalx*: „nikdo nezačala“ přece není možné, nanejvýš v nějaké básni (*Nikdo, nikdo mě nemá ráda*, čímž by lyrický subjekt prozradil, že mu jde o lásku žen).

Ono to vypadá, že se zaměřuji jen na nepodstatnou formální stránku. Tato fixace na *korektnost* však dopadá i na obsah. Tak autorka, asi aby udržela nějakou anonymitu, vůbec nenapíše (s. 28) u portrétů respondentů, co jsou vlastně zač: proč ne třeba věk? Proč musí být studovaná konkrétní fakulta zobecněna na „společenskovědní“ nebo „přírodovědný“ obor (v textu přitom několikrát zazní „filozofie“, která není oficiálně ani jedno). Proč předpokládá, že hlavním kritériem (pro co?) běží takto?

Je zásadním omylem zaměňovat *text výzkumný* a *text nějak úřední*. Jde o úplně jiné žánry. Na svém jednom pólu má výzkumný text kazuistiku nebo tzv. psychobiografii, která se musí přímo vyžívat v relevantních osobních detailech, a nikoli je odstraňovat. Když probíhá konkurs, vybírající by neměl brát ohled na věk, pohlaví, barvu pleti, rasu, fyzický zjev, rodiče, dětství atd. Ale ve výzkumu je někdy důležité vše tohle zjistit.

Dobře, autorka do kazuistik svých několika respondentů nešla, nemusela, ale mohla tedy aspoň primární data zkusit seskupit: respondent A odpovídá v otázce 1 takto, v 2 takto atd., zatímco respondent B... Tím by se aspoň naznačila jakási souvislost mezi odpověďmi. Bez toho, co se lze dozvědět od pouhých 7 lidí z 1 z mnoha eko-skupin o průniku eko-aktivismu a spirituality? Je to příliš málo na nějaké závěry, tak se měla odvést práce na dalším stupni třídění.

Na práci si cením teoretické i životní obeznámenosti autorky s eko-aktivismem (i když se někdy doporučuje, aby byl etnograf začátečník raději zvenku) a práce s probíráním toho, co je spiritualita. Ani sám design výzkumu není špatný, třeba zařazení cizích textů a jejich posuzování respondenty je vtipné.

Velmi rád jsem si práci přečetl, protože poskytuje živý vhled do eko-aktivismu: jeho koncepcí, jeho souvislostí, jeho organizací a některých jeho participantů.

Práci doporučuji k obhajobě.